

Астана қаласы әкімдігінің
«Көпсалалы медицина орталығы» ШЖҚ МКК
сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері бойынша
талдамалық анықтамасы

Астана қаласы

2024 жылғы 19 шілде

Талдау Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» 2015 жылғы 18 қарашадағы заңына, сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидаларына (Агенттік төрағасының 2023 жылғы 16 қаңтардағы № 21 бұйрығымен бекітілген), сәйкес жүзеге асырылды.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау келесі бағыттар бойынша жүргізілді:

1. Орталықтың қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

2. Орталықтың ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың талаптарына сәйкес талдау жүргізудің негізгі қағидаттары заңдылық, объективтілік, жан-жақтылық, ашықтық болып табылады.

Осыған байланысты, Орталықтың жұмыс тобы құрамында: заң кеңесшісі комплаенс-офицер Г.Исахова, Бақылау қызметінің сарапшы дәрігері, Қ.Мұсабеков, Ұйымдастыру-әдістемелік бөлімінің статистикалық дәрігері А. Досмағанбетовамен кәсіпорында 2024 жылғы 3 маусымнан 2024 жылғы 15 шілдеге дейін кәсіпорында сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне жыл сайынғы келесі бағыттарға бойынша ішкі талдау жүргізілді:

1. кәсіпорынның қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

2. кәсіпорынның ұйымдық-басқару қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Орталықта сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдауды қамту кезеңі 2023 жылғы 1 маусымнан 2024 жылғы 1 маусымға дейін белгіленген. Сыбайлас жемқорлықтың көріністеріне жол бермеу, Орталық қызметіндегі сыбайлас жемқорлық көріністеріне құқықтық сауаттылықты және нөлдік төзімділікті арттыру, сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлықты және функционалдық міндеттерді жүзеге асыру кезінде қызметкерлердің жауапкершілігін қалыптастыру мақсатында мынадай сыбайлас жемқорлыққа қарсы құжаттамаларды басшылыққа алу:

1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет туралы ережені;

2) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты;

3) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулықты;

4) Лауазымды тұлғалар мен қызметкерлердің мүдделер қақтығысын анықтау және реттеу саясаты;

5) Корпоративтік әдеп және мінез-құлық кодексін;

6) күдік туралы хабарлау туралы ережені.

Орталық өз қызметінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестің мынандай жалпы қағидаттарына назар аударады:

1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жөніндегі шаралардың жалпы қабылданған нормаларға және қолданыстағы заңнамаға сәйкестігі қағидасы;

2. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін сөзсіз жауапкершілік қағидасы.

3. Ашықтық қағидасы.

4. Тұрақты мониторинг және бақылау қағидасы.

Ұйымдастыру-басқару қызметін жүзеге асыру кезінде Орталық Қазақстан Республикасының заңнамасында және Орталықтың жарғысында белгіленген тәртіппен орталық директоры бекіткен ішкі (жергілікті) актілерді, сондай-ақ уәкілетті органның бұйрықтарын басшылыққа алатынын атап өткен жөн.

Орталықтың ішкі нормативтік құқықтық актілерінде іс-қимылдардың кезенділігі мен реттілігі, орындалу мерзімдері қатаң айқындалған, бұл Орталық қызметкерлеріне қандай да бір шешімдерді дербес қабылдауға және актілерде жазылғаннан басқа мәселелерді шешудің өзге де тәсілдерін қолдануға мүмкіндік бермейді. Жоғарыда аталған шаралар орталықтағы жұмыс процестерінің абсолютті ашықтығы мен ашықтығын жеңілдетуге және қамтамасыз етуге бағытталған, сол арқылы Орталық қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайтады.

Ұйымның қызметіне қатысты нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін нормалар анықталған жоқ. Олардың барлығы Қазақстан Республикасы заңнамасының нормаларына: Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексіне, Қазақстан Республикасының «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» кодексіне, Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік мүлік туралы» Заңына, «Қазақстан Республикасындағы жергілікті басқару және өзін-өзі басқару туралы», Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік сатып алу туралы» заңына сәйкес келеді.

Ішкі аудитті, камералдық бақылауды және мемлекеттік органдардың басқа да актілерін, сондай-ақ жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін тексеру нәтижелері бойынша Орталықтың өндірістік-шаруашылық, ұйымдастыру қызметінде есепті кезеңде сыбайлас жемқорлық бұзушылықтар анықталған жоқ. Есепті кезең ішінде жеке тұлғалардың әртүрлі мәселелер бойынша өтініштері Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген мерзімдерде қаралды. Орталық қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне әкеп соқтыратын әрекеттеріне қатысты жеке тұлғалардан өтініштер түспегендігін айта кету керек.

Қаржы қызметі және Мемлекеттік сатып алу салаларында Орталық Қазақстан Республикасының заңдары мен заңға тәуелді нормативтік құқықтық актілерін, сондай-ақ мемлекеттік сатып алуды өткізу тәртібін реттейтін ішкі құжаттарды қатаң басшылыққа алады. Өнім берушілердің шарттардың талаптарын бұзуының барлық деректері бойынша: жеткізу мерзімдерін бұза

отырып, міндеттемелерді орындаудан жалтарып, орталық Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік сатып алу туралы» заңының талаптарына сәйкес өнім берушілерді Мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тану туралы сотқа талап арызбен жүгінді, бұл туралы тиісті сот шешімдері шығарылды.

Кадрларды іріктеу және кадрлармен қамтамасыз ету Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының нормаларына сәйкес жүзеге асырылады.

Көрсетілетін медициналық қызметтердің сапасын бақылау мәселелері бойынша, еңбек тәртібін бұзған жағдайда, Орталық қызметкерлері сыбайлас жемқорлық деректері, жеке және заңды тұлғалардың өтініштері бойынша тәртіптік комиссиясы мен Орталықтың этикалық комиссиясы қарайды. Бұл ретте, комиссия жұмысының бағыттарының бірі сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың уактылы алдын алу және жолын кесу, емделушілердің Орталық қызметкерлеріне деген сенімін арттыру болып табылады. Орталық қызметкерлерінің тәртіптік бұзушылықтарын қарау кезінде, комиссия қызметкердің корпоративтік этика кодексінің этикалық нормаларын және Орталықтың мінез-құлқын сақтауы, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы бұзушылықтардың болуы туралы міндетті түрде қорытынды береді. Есепті кезеңде Орталық қызметкерлерінің тәртіптік істерін қарау кезінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы бұзушылық деректері анықталған жоқ.

Қолданыстағы заңнаманың талаптарына сәйкес Орталықта жеке еңбек дауларын қарау тұрақты жұмыс істейтін орган - келісу комиссиясына жүктелген. Есепті кезеңде сыбайлас жемқорлық сипатындағы жұмыскерлердің келісім комиссиясына жүгіну мен өтініштерінің деректері жоқ.

Орталықтың рұқсат беру міндеттерін іске асыру Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының, Қазақстан Республикасы «Рұқсаттар және хабарламалар туралы» заңының талаптарына сәйкес жүзеге асырылады. Берілген рұқсаттар туралы мәліметтер Орталықтың интернет-ресурсында орналастырылады.

Есепті кезеңде Орталық қызметкерлерінің жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасында мүдделер қақтығысының, қайшылықтардың болу деректері анықталған жоқ.

Жүргізілген ішкі талдау нәтижелері электрондық форматты енгізу және бірқатар міндеттерді іске асыру кезінде жеке және заңды тұлғалармен тікелей «байланыстың» болмауы Орталықта өтетін үдерістің тұтастай ашықтығын қамтамасыз ететіндігін көрсетеді.

Сыбайлас жемқорлық деректердің алдын алу үшін, жедел әрекет ету мақсатында Орталық ғимаратында «Сенім телефоны» (call-орталық) туралы ақпарат, егер Орталықтың қызметкері немесе келушісі сыбайлас жемқорлықтың бұзылғанына куә болса, жүгіну мүмкіндігі бар. Бұл енгізу азаматтардың өтініштеріне, ұсыныстарына, шағымдарына уактылы ден қою,

Орталық қызметкерлері тарапынан құқық бұзушылықтар туралы хабарламалар алу үшін косымша шарттарды өз мойнына алады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы талаптарды арттыру мақсатында Орталық жұмыскерлердің Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы заңнамасын бұзуына жол берген жағдайларда құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларға талдау жүргізеді және Орталық басшылығына оларды жою жөнінде ұсынымдар енгізеді, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнаманың талаптарын сақтау мәселелері бойынша тоқсан сайынғы түсіндіру және оқыту іс-шаралары өткізіледі.

Қорытындылар мен ұсыныстар.

1. Орталықтың қызметін реттейтін Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінде лауазымды адамның не мемлекеттік органның мәселені өз қарауымен шешуінде өкілеттіктер мен мөлшерлер белгіленбеген.

2. «Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау» сыбайлас жемқорлық тәуекелдері Орталықтың қызметінде және мүдделер қақтығысының болу деректері анықталған жоқ, ағымдағы кезеңде Орталық қызметкерлері тарапынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар анықталған жоқ.

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт, сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі Нұсқаулық, лауазымды адамдар мен қызметкерлердің мүдделері қақтығысын анықтау және реттеу Саясаты, орталық қызметкерлерінің корпоративтік әдеп және мінез-құлық кодексі сияқты қолданыстағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңдар мен бекітілген құжаттамаларды қатаң басшылыққа алу және олардың сақталуын қамтамасыз ету.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау мақсатында сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың профилактикасын насихаттау жөніндегі жұмысты тұрақты негізде күшейту және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылда белсенділік таныту.

Қорытындылар мен ұсыныстар.

1. Орталықтың қызметін реттейтін Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінде дискрециялық өкілеттіктер мен нормалар белгіленбеген.

2. «Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау» сыбайлас жемқорлық тәуекелдері Орталығының қызметінде және мүдделер қақтығысының болу деректері анықталған жоқ, ағымдағы кезеңде Орталық қызметкерлері тарапынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар анықталған жоқ.

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет туралы ереже, сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулық, лауазымды адамдар мен қызметкерлердің мүдделері қақтығысын анықтау және реттеу саясаты, корпоративтік әдеп және мінез-құлық кодексі, күдік туралы хабардар ету туралы ереже сияқты қолданыстағы сыбайлас

жемқорлыққа қарсы заңдар мен бекітілген құжаттамаларды қатаң басшылыққа алу және олардың сақталуын қамтамасыз ету.

4. Сыбайлас жемқорлықтық тәуекелдерін болдырмау мақсатында сыбайлас жемқорлықтық құқық бұзушылықтардың алдын алуды насихаттау жөніндегі жұмысты тұрақты негізде күшейту және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылда белсенділік таныту:

-мүдделер қақтығысын, оның ішінде Орталыққа жұмысқа орналасу, сатып алу және бизнес - үдерісін анықтау, мониторингілеу және реттеу жөнінде шаралар қабылдау;

- Орталықта сыйлық беру және алу мәселелерін реттеу бойынша шаралар қабылдау.

Директордың м.а

Б.Оразбеков

Жұмыс тобы:

Г. Исахова

К.Мусабеков

А.Досмағанбетова